

Pro výstavu národopisnou!

Na rozestlané dotazníky tajemníkem Národního výboru, dochází jakž sdehuje se nám, pomalu již odpovídě a toprve nyní přibližně se poznává, jak velikého jest dráhu práce, kterou organizace ta byla na prospěch dějin Čechů v Americe, přede vším ale na prospěch národopisné výstavy v Praze, podnikla. Nicméně práce ta však bude nejen slušným příspěvkem, jakž na výstavu do Prahy poslán býti může, ale cenným materiálem i k tomu, abychom vlastní sílu svou v semí této poznali. Statistická data, jež tajemník Národního výboru sbírá dotazníky rozestlanými po celé této šíři vlastní naší nově, budou náležitě sestavena tvořiti pěknou i poučnou výstavku sama o sobě. Sběrka českých časopisů pak, ku kteréž byly poslány již mnohé vzácné a staré památky z prvních dob osadnických, prvních listů českých, již zaslých, dále celá řada listů novějších rovněž zaslých a listů dosud vycházejících spolu s velikým tím množstvím českých knih tu již vydaných, map, obrazů a jiných podobných příspěvků, fotografií, náčrtů, výkresů, plánů atd., bude v Praze pro druhý odbor výstavy jistě vítána. Pokud nám známo úplná sbírka časopisů česko-amerických pro různé překážky s tím spojené v Čechách tak snadno pořídit se nedá, ačkoliv sbírka paně Náprstková v Praze dosti jest obsáhlou a doplňuje se dosud. A takou, co možná neúplnější sbírku pošle Národní Výbor, že bude úplná za to ručí nám nezměrná ochota Národního Výboru ochotně odpovídati a žádosti jeho vyhovojuje časopisy a knihy české z dob prvních mu poslali, aneb poslati sňhli. Pracuje se též o tom, aby velká mapa Spojených Států se pořítila na níž přehledně znázorněn byl by počet obyvatelstva českého ve Spojených Státech, jak ve městech, tak na venku. Pokud bude lze pošlou se i různé předměty, jež povahou svou, vzhledem k upotřebení zvláštní by měly cenu pro museum národopisné, jež z takých a podobných předmětů v Praze po národopisné výstavě založeno býti má a pro něž již Šafařík, Voce! a nepřimo i Kolář byli horovali. Museum to ma se vyrovnati všem podobným v jiných zemích a má-li býti skutečně těm na rovné postaveno jest přímo nevyhnutelné, aby i příslušníci jakož i občané jiných zemí, původu českého o sobě věděti dali, o vývoji svém, činnosti a práci své.

Veliký americký národ výstavou svou kolumbijskou, jež v květnu zahájena bude v Chicagu dokázati obce světu jak velikých úspěchů, jak velikého pokroku učinil v době poměrně kratší všem národům jiných, uznávají užitek výstav a prospěch jejich veliký. V tom ohromném ruchu světové výstavy snad nikomu ani nenapadne, aby vzpomenu! onoho národa, jenž první výstavu měl vůbec a pakli se tak stane, tož bude se vyprávěti, že první výstavu uspořádali Francouzi roku 1798 v Paříži. A přece není tomu tak — Čechové to byli, již u příležitosti korunovace císaře Leopolda II. za krále českého první měli výstavu a sice roku 1891 a že právě u nich cit pro výstavy zvláště jest vyvinut dokázali svou velikolepou výstavou jubilejní r. 1892 a chť dokázati roku 1891 v měsíci květnu výstavou národopisnou národa česko-slovanského. Prospěch výstav větších i místních a užitečnost jejich byly v Čechách nejlépe dokázány. Do výstavy jubilejní lid český vlastní svou sílu jako celku, vlastní svou práci a její výsledky neznal, neznal ty poklady umění, vědy a průmyslu, kteréž v lůně země a národa českého jsou ukryty. Teprve výstava jubilejní otevřela mu oči a tu bratři naši teprve seznali veškeren pokrok, je-

hož domohl se duch český, všemi pomůckami moderní doby, doby technických záranků. Výstava jubilejní ukázala i cizincům Čechové dovedou, ukázala jim věci ku kteréž český lid dospěl, tak že malý ten národ nad výsledky těmi sám byl překvapen a cizinci též nemohli mu odepřiti, jakožto národu vysoce vzdělanému. Po jubilejní výstavě vznikla myšlenka uspořádati národopisnou výstavu. Proč vznikla a proč i naší povinností jest se sdostatiti, vysvětluje nejen a provolání dotyčného výboru, jež i k nám do Ameriky a pozváním ku spolupráci se došlo, ale i z následujících několika řádků, jež jistě budou zajímat. Právě české listy o národopisné a vzniku jejím, mezi jiným toto:

“Což divu, že skvály úspěchů jubilejní, této květiny, kteréž nebyla pěstována v královských ani knížecích zahradách vniknout ně kterým přátelům národopisné českého myšlenku, aby v nejbližší době uspořádána byla ‘národopisná výstava českoslovanská!’” Ředitel Národního divadla Frt. Šubert, došel s myšlenkou svou souhlasu u vynikajících přátel národopisné českého, svolal schůzi na den 28. července 1891., v níž položeno úhelné kameny ku pfiřtí ‘národopisné výstavě českoslovanské’ a zvolen výbor, který stará se pečlivě o vše, co by zdar výstavy této zabezpečilo. Jestli totiž jednotlivé zjevy lidového žití, jež umělece po různu postihli, byly pramenem uměleckých žánrů Smetanových, Erbenových, Čelakovského, Mánesa, Němece, Třebitzkého a j. lze s jistotou očekávati, že souborná výstava národopisná bude bohatým zdrojem, z něhož čerpati budou moci čeští umělci a vědátoři. Ano byla vyslovena i naděje, že čeští stavitelové na této výstavě vystihnou přesně ráz českého slohu, ve kterém bude lze stavěti na dále nejen selské statky, ale i domy měšťanů, paláce, a letohrádky velmožů. A jistě i fernesné a průmyslné výrobky obohatí se tvary českými; vůbec nebude jediného oboru naší činnosti, na něž by národopisná výstava neměla vlivu!

Národopisná výstava, jež otevřena bude v květnu roku 1894, má za úkol znázorniti velkolepý obraz našeho národa a celého jeho života. Národ má vystaviti sama sebe. A poněvadž celý národ vystaven býti má, mají přispěti ku výstavě té všichni synové a dcery národa bez ohledu na politické přesvědčení náboženství a stav. Národopisná výstava má býti dítkem svornosti upřímné! A proto každý pracovník dobré vůle jest vítán. Málo jest rodin, kdež by nebylo materiálu pro výstavu, a málo jen osad, měst a okresů, kdež nebylo by mužů, kteří svým postavením společenským nemohli by povznést celý podnik!”

V Čechách i zde v kruzích našich hovoří se dosti o výstavě v Praze, ale hlasy pochybovačů přece jen neumlkají. Uznávají horlivost, s jakou v Čechách se sbírá a tady opět snahu Národního výboru, aby sebralo se co skromné síly naše dovolí — ale co prý všechna práce platná. Suchý, jednotvárný ráz výstavě prý bude osudným. Ale, po té stránce netřeba se obávati, neboť dle posledních poštovních zpráv i o to bude postaráno, aby věda a zábava, minulost a přítomnost, umění a průmysl střídavě vábily navštěvníky a zdar zabezpečily v těch palácích výstavních, kde jubilejní tak krásných výsledků se dočínala.

Velká výhoda.

Na prodej jeden čelný hostinec v živém městečku v Nebrascce. Má mnoho přízně mezi Čechy. Místo i cena se vám hodí, chcete-li takový obchod. Hlaste se v čísle 212 Mc Cague Bldg., Omaha. 43ctf

Kupujte jen pravé Severovy léky. Na každém musí býti jméno Severo. vo jinak lék není pravým.

Český národ.

jeho politické a kulturní snahy. Historický náhled o oprávněnosti českého národa na svobodu.

III.

České zemědělství, průmysl obchod a živnost.

Pro peněžní oběhody jest v Praze zřízena burska. Pro ochranu před nehodami živnostní jest v Čechách řada pojistoven.

K velkému prospěchu průmyslu a obchodu v Čechách přispívají trhy. Známé trhy konají se v Čechách v Praze a v Plzni, ba ve všech čelných městech. Také výstavy oběsné, a průmyslové museum v Praze i jiné třtí průmyslný vkus....

Takž v Čechách v odvětví průmyslu a obchodu ve směru se pracuje...

Čechy mají všechny důležité instituce jako nejvzdálanější národové světa, Čechy honosí se vysokým stupněm zemědělství, znamenitým průmyslem, živým obchodem.... A přece naskytne se otázka:

Jak to proběh, že tyto Čechy neprospívají svobodě, že známost o nich tak dlouho se tajila, že Angličané a Francouzové jich skoro ani neznali? Ilustraci k tomu dá následující úvaha a obrázek:

Český výrobek, nemaje reklamy, ani zvukového jména, nemá odbytu — a výsledek toho: nedostatek kapitálu. Velkostatky domácí jeden za druhým upadají v majetek zahraničních bankéřů, závody průmyslové zakupovány a zakládány jsou cizími penězi, opatřeny cizími stroji, cizími pány — kteří našeho českého dělníka snaží se co možná nejvíce vyžítkovati a nutí jej, aby za tu hoře vydělanou skývu chleba zradil svou národnost, zapfel vlast i feč otců svých, aby stal se odrodilcem k hanbě své a na potupu svého národa —

A jakým právem potlačují Němci Čecha v uzavřeném i neuzavřeném území?

Žádným právem, nýbrž mocí — násilím!

A co dává jim tuto moc?

Majetek!

Majitelé rozsáhlého velkostatku, majitelé závody průmyslového jsou takřka páry několika set dělníků, jejich žen a dětí!

“Co jsi?” táže se fabrikant dělníka před sčítáním lidu. —

“Čech,” odpoví uvědomělý český dělník.

“Vyhodím tě z práce, chlape, a pojdeš hladý!” jemně odvěti mu fabrikant.

“Co jsi tedy?”

“Němec — prosím poslušně — Na tom ochrana zákona nic nezmení.

Majetek dovede toho, že český dělník ‘dobrovolně’ přiznává se za Němce, aneb v předtuše toho, co by následovalo, již dříve staví se býti Němcem.

Majetek jest silnější než zákon. Když hladový dělník přijde prosit o práci, nemyslí na to nikdy, že dělník vlastně je původcem a pramenem bohatství továrnicka.

Hladový prosí. Továrník potřebuje toliko řeci: Nepřijmu tě, jsi Čech, a dělník se ženou i s dětmi odsouzení jsou umřati hladý.

Majetek je výkonná síla.

Němci neovládají nás převahou rozumu a pracovitostí. Čech je duševně nadanější nežli Němec, Čech je pracovitější, čilejší, obratnější. Ale Němec je tvrdší, přísnější, bezohlednější, podnikavější — a to všecko proto, že má majetek ve svých rukou.

Majetek je moc!

Chceme-li se státi národem samostatným, neodvislým, chceme-li se státi ve své vlastní svými pány — k tomu jediná jen vede cesta, a ta jest: všemi dovolenými prostředky bohatnouti!

Bílá Hora zlomila politickou moc národa českého tím, že pohrbila národní jeho hospodářství, ona od-

ňala mu jmění, kterýmž vždy možno dodělati se politické moci. —

Bélohorská stráta na životech lidských je už vyrovnána, ale půdy, kterou nám nepřítel urval, té nevrátil posud ani píř.

Proto hleďme dostel opět, co jsme strátili.

Užme se od Mařarů! Ti zařídili si r. 1844 proslulý ‘Spolek na ochranu vlastenecké výroby’ svůj ‘Védegylet,’ v jehož čelo stáli vlastenci na slovo vzati. Každý, kdož ku spolku tomu přistoupil, zavázal se čestným slovem, ‘že po šest let nekoupí pro svou potřebu za halib zboží jiného, než doma v Uhrách vyráběného, aby při nedostatku ochranných žrádků celnic na hranicích Uher, každý Mařar zdvihl je na prahu domu svého.’

Agitace ve prospěch myšlenky té zahájena byla tak živá a všeobecná, že mařarský Védegylet čítal za osm neděl 60.000 členův a ti se podrobili stanovám jeho s takovým nadšením, že na př. hrubé sukno, které dříve dostáčilo nejvíce obyvatelům pustý, bylo zavedeno i do místnosti šlechtického kasína, a že dcery magnátů s hrdostí se nosily po způsobě selek.

Tot překrásný příklad vlastenečtví, činného, vlastenečtví pravého, příklad hodný následování všech uvědomělých Čechů.

Toho všeho byli si vědomi nejlepší mužové z řady našich buditelů: Jungmann, Palacký, Purkyně a jiní přičiňovali se již před mnoha lety zvelebiti hmotný stav našeho národa. Avšak pohřbichy my přes všechny rady a domluvy dospěti jsme již k těm konceům, že počítujeme ochuzení, bídu a tíseň všeho lidu v každé přičině a že již stále ozývají se nářky a stížnosti na zbudnělost a zpupnost těch, jimžto jsme my sami vlastními chyby dopomohli k bohatství a k přepychu. Ale nikoli chabá resignace, malomyslné odevzdání se do vůle osudu, nebo lenošské doufání v pomoc odjinud, nýbrž vlastní naše odhodlané a rázné jednání vyprostí nás z bídy dosavadní a dopomůže nám ku blahé spokojenosti.

Nevyčerpatečně bohatství naší drahé, krásné vlasti je nám přištího štěstí zárukou.

Jen pracujme a spořme. Znejme jen české výrobky a hrdě se s nim hlasme vždy a všude.

Pak pronikne sláva české práce a pak také z ní nám kmitne bohatá hřivna, potřebná k vlastnímu blahobytu.

(Pokračování budoucně.)

Česká masť.

Já nížepsaná tímto oznamuji všem, jenž trpí kostižerem, revmatismem, čerstvými neb zastaralými ranami, bolením očí, růží, vředy, otokem, bolestmi na těle, lišejem, svrabem a vyrážkami na kůži vůbec, že každou z jmenovaných nemocí a bolestí jistě vyhojím. Vyrábím čtverou masť a uvádím ji v širší veřejnost pod jménem: ‘Paní Kretschmerové česká bylinná a kořenová masť.’ Moje masť jest zde v Omaze za posledních devět roků dosti známá. Zahojila jsem již kostižer na rukou i nohou, které byly od zdejších lékařů k odejmutí odsouzeny. Vyléčila jsem zde v Omaze celou řadu případů, však pro obmezenost místa nelze mi všechny zde uvést. Každý si dříve kupoval v kalendářích a jinými humbugáři vychvalované masti, ale nejen že byly peníze za ně vyhozeny, ale rány se ještě zhoršily. Cena mojí výtečné masti jest: Velká krabička 50c., menší 35c. Na venkov se pod \$1.00 a 10c. za zásilku žádná masť nezašle. Při objednávání masti dlužno udati na jakou ránu neb bolest se masť žádá.

Masť tato není nikde jinde k dostání než u mne samé.

ANNA KRETSCHMER, 1219 So. 15th. st., (452-3k) Omaha, Neb.

Děti stížená kašlem nejraději užívají Severova plitného Balsámu, poněvadž má lahodnou chuť a rychle o vyléčí.

Dr. August Koenig's HAMBLINGER TROPFEN

DR. AUG. KOENIG

HAMBURSKÉ :: KAPKY,

proti:

nemocem krevním, nezáživností, nemocem žaludečním, nemocem jaterním, bolení hlavy, zdvihání žalučku, dyspepsii, závratí, obtížím zažívacím, žaludečním a čívním chorobám, žlučnatostí.

— Tak i proti —

nemocem ženským.

Bez odpozu nejlepší prostředek. Cena 50 ct. suchý při lahvi za \$2.00; ve všech lékárnách k dostání. Za \$5.00 zašle se celý inoet lahvi již vylaceny.

THE CHARLES A. VOGELER, BALTIMORE, MD.

RIPAN'S TABLETS
REGULATE THE STOMACH, LIVER AND BOWELS AND PURIFY THE BLOOD.
RIPAN'S TABLETS are the best Medicine known for Indigestion, Biliousness, Headache, Constipation, Dyspepsia, Chronic Liver Troubles, Bileases, Bad Complexion, Dysentery, Offensive Breath, and all disorders of the Stomach, Liver and Bowels. Ripan's Tablets contain nothing injurious to the most delicate constitution. Are pleasant to take, safe, effective, and give immediate relief. Price—Box 5 cents, 3 cents; Package (4 boxes), 25. May be ordered through nearest druggist, or by mail. Sample free by mail. Address THE RIPAN'S CHEMICAL CO., 10 SPRING STREET, NEW YORK CITY.

Pravý český

MASNÝ KRÁM,

v Brainard, Nebraska,

drží nížepsaný a seká vždy nejlepší a neochutnější čerstvé maso všeho druhu.

Znameníť uzenky, vuřty a všeho druhu zboží uzenářské hotoví se každodenně čerstvě.

Za dobytek platím vždy nejlepší ceny.

Fr. Hlídek.

V Praze, Saunders Co., Neb

je nyní česká lékárna.

A. MAŠINDA,

zkuseny lékárník,

má tam na skladě všechny byliny, kořinky, všelijaké thě, kapky, olejčky, šťávičky, prášky, mastě, náplastě (flastery) vodičky, pilulky, zkrátky vše, co do lékárny patří. Připravuji též rozličné mazání pro lidské neduhy i léčebniny pro domácí zvířata, a větším dílem třemí vždy na to pravě. Léků Severových a jiných t. z. patentních mám též hojný výběr, jakož i barvy, štětky, olej na barvení i na stroje, zkrátky vše, co v lékárně mívají. Zvláště velkou zásobu mám všech věcí, z kterých se recepty připravují, ať jsou již z Čech anebo od doktorů zdejších. Dlouholetý cvik mně dal mnohou zkušenost, a ta přišla a přijde mnohým krajanům vhod. — Zvláštní starostlivost věnuje receptům. (28-)

A. MASINDA, Kuchařka

Česko-americká kuchařka.

Třetí valně rozmnožené a opravené vydání Česko-americké kuchařky vyšlo právě tiskem. Obsahuje na 298 stranách mnoho set nejrozmanitějších předpisů k přípravě jídel. Vázaná prodává se za \$1.00. Právě jsme obdrželi zásobu spisu toho (22-)

Yd. Pokroku Západu